

DEO OPTIMO MAXIMO UNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ
ET SANCTO LUÆ ORTHODOXORUM MEDICORUM PATRONO.

1597

QUESTIO MEDICA.
QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS MANE DISCUTIENDA
IN SCHOLIS MEDICORUM, DIE JOVIS XXX JANUARIJ MDCCXVI.

M. FRANCISCO VERNAGE, Doctore Medico, Præfide.

An in acutis, orgasmus à purgante?

IN acutis concurrunt: paucis diebus venit mors aut victoria. Quod in humido consistit, citò mutatur; magnum aliquandò momentum protinus mutare faciem morbi: ut, quod curationem non recepturum est, recipiat id quod futurum. Sagaciter providendum ut adveniens palàm furor morbi, vel clam irrepens repellatur; ne si aliquem perdidierint, Medicum sibi defuisse improvisum putent. Primus acutorum impetus, in intumescencia hepatis: hæc aliquandò vomitu aut alvi fluxu spontè detumesceat, quibus, quod intus nociturum erat, utiliter effunditur. Hoc in casu sinendum effluere, neque aliud molendum, quam rectè procedentem vacationem convenienti victu sustinere; adaugere tunc novis stimulis, aut aliis tardare, perniciosum: nam scire licet inter ea quæ ars adhibet, naturam plurimum posse: sed si nulla sit naturæ aggressio, inanis, aut morbo impar (ut non rarò fit) tunc magisterio ad ejus imitationem comparato, suscitandus consultò orgasmus, ut sollicitetur ad exitum humor, quem progressum postmodum retrahere frustra aut periculosè tardus molietur. Provisor.

ORGASMUS, purgandi occasio: præceptis, in quâ non tempus multum: rapienda, rarò recurrit. Humoris huc illuc trepidantis nifus est, facultates particularum corporis expultrices pungentis, palantis. Usus aliquem habentibus facilis ejus dignotio: anxietate, jactatione, nausea, vomitione, delirio, doloribus capitis, pectoris, cæterarumque partium erroneis: apertus ille. Alius opertus, monstrum aliquid alens, quem dignoscere difficilius; in hoc tamen signa insunt, ex quibus conjectura fit à longævus artificibus: pulsus parvus, debilis, ad manum non aut vix febrilis, torpor, segnities, quasi satio membrorum, inflationis sensus, obscura mentis emotio. Utriusque exemplar, & in utroque agendi normam proposuit Vir magni nominis: in valdè acutis purgandum eodem die, si materia turgat, in talibus differre malum: in torpidâ perfrigeratione ut epaphæresis necat, sic purgans auxilio est; in tali vulsura mochlico statim utendum, ne gangræna hunc occupet.

AMBO vacationem orgasmum promovendam indicant. In aperto plus est auxilii in naturâ, quam in arte; alterius tamen opem poscit altera: in aperto contrâ, ubi præcipue sunt artis partes, per quam taciturnus repens humor, & in interiora se inclinatur pestifer, promitur, propellitur. Id præstat purgans; sed unde hæc vis? num repetenda à virtute tum electivâ, tum attractrice, quas veteres commemoraverunt: nomina, quæ informis premit situs, intellecta revocari possent, & adhuc esse in honore; non prorsus isthinc vapulent. Rectius purgantis potentia deducitur à sapâ oleosâ volatili acri, quâ turgescencia in humores inducitur atque cessans concitatur orgasmus, aperti æmulus.

VOLATILIS-OLEOSI-ACRIS miscelam, quæ sapâ vocatur à vini destruto in quo tartarus, spiritus, oleum post succi evaporationem recondi solent ad aquæ dissolutionem prodeuntia, moderari purgantis formam probant non pauca: sulphur sui dat indicia manu confectione, oculis, tincturis, extractis: spiritum demonstrat impotens senectute, morâ in aëre purgans, infusione valentius quam cocturâ, sulphuris inflammabilitas: sal ostendunt lingua non rarò & gula, ubique vellicatio, inseparabilis purgationis comes, lotiones, infusiones in aquâ. Horum unicuique elementorum suæ sunt in purgando partes: oleum emolliendo viarum procurat lavorem, facilitatem; è minimâ mole in vastum dum diffunditur spatium, spiritus in totum infunditur corpus: spiritus primum movens explicat oleiamenta, salis impellit spicula: sal quod præcipuum est, vasa stimulat ad expulsionem noxii, incidendo, attenuando, fluxiles, pronos reddit humores; inter alterantia præparantia numeratur purgans. Communi omnium molimine inflatur sanguis, turget, effervesceat, spumat, aliena separantur, excernuntur. Ingenue consistendum hoc vivo purgativæ sapæ in sanguinem impetu, interdum adaugeri febrem, verum ipsa sæpius remedio est: insignis fit, tenuatur epaphæresi.

CONCOCTA medicanda, non cruda, neque per initia: in acutis rarò medicamentis purgantibus utendum, idque diligenti prius adhibita circumspectione faciendum: in principio inflammationum non purgandum, nihil detrahatur de parte inflammata, nec cedit affectio quæ cruda est. Ut ut hæc vera sint, speciemque probabilis adversus ac celeratam purgationem rationis multam habeant: non tamen ubique dissuadere debent; hic enim distinctione opus est: de cruditate hæc intelligenda, minimè de humore non crudo, (quod à multis parum animadversum est,) coctioni nusquam devoto, quem statim exigere artis apex est: nam circa initia, si quid movendum, moveatur, initio pleuritidis, peripneumoniz, febris ardentis, febris biliosæ, febris continuæ purgandum monet Medicinæ parens: hunc dicere sibi contrarium quis audeat? magno argumento purgans habere vim promovendi orgasmum, concitandi, atque etiam salutariter inducendi.

Ergo in acutis, orgasmus à purgante.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Claudius-Antonius Renard.
M. Franciscus Bailly.

M. Joannes-Franciscus Gior.
M. Franciscus-Antonius le Dran.

M. Bertinus Simon Dieuxivoie.
M. Joan. Boudin, antiquus Facultatis Decanus; SS. Delphini
& Delphinae, dum viverent, Medicus Primarius; Regi à
sanctioribus Consiliis; ejusque Medicus perpetuò ordinarius.
M. Guido-Erasmus Emmeret.

M. Andreas Delalen.

M. Antonius le Moine.

Proponebat Parisiis JACOBUS-ANTONIUS MILET, Senonensis, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. MDCCXVI.